

Nr 550

Av herr **Larsson, Lars, m. fl.**, angående anslag till forskning och försöksverksamhet inom jordbruket.

Det svenska jordbruket har under senare år genomgått en mycket påtaglig förändring, bland annat innebärande att sambandet mellan växtodling och kreaturshållning försvagats eller stundom helt brutits. Härigenom har successivt en förskjutning skett mot allt större förbrukning av konstgödsel. Samtidigt har också förbrukningen av kemiska växtskyddsmedel, s. k. pesticider, stigit mycket starkt; det ökade beroendet av sådana medel i kampen mot skadegörare av allehanda slag synes åtminstone delvis sammanhänga med den ovan antydda utvecklingen inom jordbruket.

Från skilda håll har under senaste år framhållits att den ökade användningen av kemiska växtskyddsmedel av olika slag medfört skador på det vilda och i vissa fall hälsorisker också för människor. De kvicksilverhaltiga betningsmedlen har sålunda utpekats som ansvariga för en vidsträckt spridning av kvicksilver i skilda slag av organismer. Från Förenta staterna, Storbritannien m. fl. länder påtalas uppenbara risker för människor och djur genom bekämpningsmedel av typen klorerade kolväten. Frågan har i Sverige observerats och även föranlett en närmare utredning av de sidoverkningar, som olika typer av pesticider kan befinnas ge.

I dagens svenska jordbruk torde varken konstgödsel eller växtskyddsmedel kunna undvaras, men det framstår såsom önskvärt att en intensifierad forskning rörande möjligheterna att begränsa användningen av giftiga kemikalier i jordbruket kommer till stånd snarast möjligt. Med enskilt kapital bedrivs i Sverige viss försöksverksamhet med odlingsmetoder utan användning av vare sig konstgödsel eller kemiska bekämpningsmedel, och på många håll utomlands praktiseras liknande metoder med större eller mindre framgång. Härvid synes man främst sträva efter att genom allsidig näringstillförsel av organiskt material skapa gynnsammaste möjliga betingelser för kulturväxten och därigenom ge denna förmåga att motstå angrepp av skadegörelse av olika slag. Det är önskvärt att den med statsmedel bedrivna forskningen och försöksverksamheten på jordbrukets område kan vidgas med en förutsättningslös prövning av sådana metoder i jämförelse med konventionella metoder.

Det är emellertid också angeläget att den ekologiska forskning, som syftar

att klarlägga sambandet mellan parasiterna och kulturväxterna, skadegörarnas uppträdande och ekonomiska betydelse, förstärks, eftersom kunskapen härom blir avgörande för en bedömning av växtskyddsinsatsernas lönsamhet och angelägenhetsgrad.

En utvidgning av försöksverksamheten med prövning av biologiska bekämpningsmetoder kan också bedömas medföra viss minskning av vårt beroende av pesticider.

Den forskning och försöksverksamhet som sedan någon tid bedrivs med inriktning just på de här berörda frågorna har av förklarliga skäl ännu ej kunnat avge några bestämda slutsatser och resultat. Forskningen har i huvudsak mer inriktats på frågan om bekämpningsmedlens giftighet och deras eventuella skadeverkningar än på de parallella områdena.

Av den anledningen fordras dels en utbyggd forskning rörande »giftfria» odlingsmetoder, lämpligen realiserad genom en särskild forskargrupp med representanter för växtodling och växtskydd, dels en utbyggd forskning rörande ekologiska problem inom växtskyddet, liksom utvidgad försöksverksamhet med biologiska bekämpningsmetoder lämpligen tillgodosedd inom statens växtskyddsanstalts arbetsprogram.

Med hänvisning till vad som ovan anförts får vi föreslå riksdagen besluta

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att vid den fortsatta anslagstilldelningen för forskning och försöksverksamhet inom jordbrukets område de i motionen anförda problemen beaktas.

Stockholm den 27 januari 1965

Lars Larsson

Uno Hedström

Carl Eskilsson

Paul Jansson
